

SCHAKEL 32

NOORD

Port Betaald

JUNI 2024

Drenthe
Fryslân
Groningen e.o.

HVMANISTISCH
VERBOND

De SCHAKEL, is het ledenblad van de afdelingen Fryslân, Groningen e.o. en Drenthe . van het Humanistisch Verbond.

De Schakel verschijnt 4 x per jaar.

de komende nummers:

6 september 2024 **deadline 7-8-2024**

8 december 2024 **deadline 17-11-2024**

7 maart 2025 **deadline 14-2-2025**

6 juni 2025 **deadline 15-5-2025**

REDACTIEADRES SCHAKEL

Baukje Scheppink

Vijzelstraat 8, 8911 EW Leeuwarden

baukje.scheppink@gmail.com

0511-477083

WEBMASTERS

Groningen Welmer Boiten

welmerboiten@gmail.com

Drenthe Melanie Willekens-Taal

melanie.taal@gmail.com

Fryslân Tineke Mollema

communicatie@hvfryslan.nl

Meer adressen en contactpersonen achter in de Schakel.

Een ander e-mailadres?

Geef het ook door aan het Landelijk Bureau, leden@humanistischverbond.nl, dan komen de e-mails - ook die van de afdelingen - in het vervolg op het goede adres terecht.

Bij de foto's in deze Schakel

De foto's en illustraties in deze Schakel zijn van de auteurs, gepubliceerd met toestemming van de maker of de Creative Commons licentie.

POSTADRESSEN EN SECRETARIATEN

Adreswijzigingen en opzeggingen naar:

Landelijke ledenadministratie

Humanistisch Verbond, Postbus 75490,

1070 AL Amsterdam 020-5219000

leden@humanistischverbond.nl

Groningen en Ommelanden

Humanistisch Centrum

W.A. Scholtenstraat 2, 9712 KW Groningen

leke Verveld, secretaris

secr.hvgron@gmail.com

Donaties: Penningmeester HV afd. Groningen

NL 69 TRIO 0391 04 29 47

Stichting Huisvesting HV Groningen

NL10 INGB 0004 1988 73

Fryslân

Secretariaat – Bleekhof 35 – 8921 MB

Leeuwarden

Rekeningnummer: NL16 TRIO 0198 3836 65

secretariaat@hvfryslan.nl

Marjoleine Beers, secretaris en ledenadm.

Facebook: Humanistisch Verbond Fryslân

<https://fryslan.humanistischverbond.nl/>

Drenthe

Het Humanistisch Verbond Drenthe

drenthe@regio.humanistischverbond.nl

Marlon Busstra, secretaris

Traverse 34, 9408 MD Assen

NL07 TRIO 0198 4329 09 t.n.v. HV Drenthe

Websitetip

Heeft u al ontdekt dat er op onze landelijke website onder evenementen een pagina “wandelingen” staat?

<https://www.humanistischverbond.nl/laat-je-inspireren/wandelen/>

ADRESSEN

AGENDA NOORD

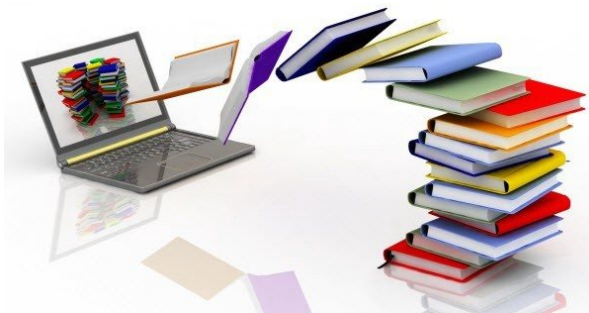
datum	afdeling	activiteit		pag
dinsdag 11 juni 2024	Drenthe	HV café	Assen	27
zaterdag 15 juni 2024	Fryslân	Wandelen Heerenveen	Heerenveen	12
zondag 16 juni 2024	Drenthe	Wandelen Zijen	Zijen	27
dinsdag 18 juni 2024	Drenthe	Bijeenkomst Euthanasie	Assen	30
vrijdag 21 juni 2024	Drenthe	Midzomerviering	Gees	22
vrijdag 28 juni 2024	Drenthe	VrijMiWa	Amen	23
vrijdag 28 juni 2024	Fryslân	Lekker ite	Marsum	21
zondag 30 juni 2024	Groningen	Seizoensviering	Groningen	40
donderdag 4 juli 2024	Groningen	Wandelen	Noordsche Veld	38
vrijdag 5 juli 2024	Drenthe	Bijeenkomst Oorlog Oekraïne	Vries	29
zaterdag 6 juli 2024	Fryslân	Wandelen Heerenveen	Heerenveen	12
dinsdag 9 juli 2024	Drenthe	HV café	Assen	27
vrijdag 14 juni 2024	Groningen	Hum. Café	Groningen	39
zondag 21 juli 2024	Drenthe	Wandeling	Assen	28
vrijdag 26 juli 2024	Fryslân	Lekker ite	Marsum	21
vrijdag 2 augustus 2024	Groningen	wandelen	De Bulten	38
dinsdag 13 augustus 2024	Drenthe	HV café	Assen	27
donderdag 15 augustus 2024	Drenthe	Eten met gesprekstof	Assen	28
zondag 18 augustus 2024	Drenthe	Wandelen Rondonne	Aalden	28
vrijdag 30 augustus 2024	Fryslân	Lekker ite	Marsum	21
zondag 1 september 2024	Groningen	Wandelen	Zeege	38
woensdag 4 september 2024	Groningen	Filosofiegroep	Groningen	33
zaterdag 7 september 2024	Fryslân	Wandelen Heerenveen	Heerenveen	12
zondag 8 september 2024	Groningen	Lezing Verbinding Anja Machielse	Groningen	32
dinsdag 10 september 2024	Drenthe	HV café	Assen	27
woensdag 11 september 2024	Fryslân	Filosofiecafé Fryslân	Leeuwarden	11
zondag 15 september 2024	Drenthe	Opening seizoen 2024	Borger	24
zondag 15 september 2024	Groningen	AI voor humanisten	Groningen	34
maandag 16 september 2024	Groningen	Kennismaken humanisme	Groningen	6
woensdag 18 september 2024	Groningen	Filosofiegroep	Groningen	33
dinsdag 24 september 2024	Fryslân	Kennismaken humanisme	Leeuwarden	6
woensdag 25 september 2024	Drenthe	Cursus Prakt. Levenskunst 6x	Emmen	7
donderdag 26 september 2024	Fryslân	Open gespreksgroep	Sneek	14
vrijdag 27 september 2024	Drenthe	VrijMiWa	Drenthe	23
vrijdag 27 september 2024	Fryslân	Lekker ite	Marsum	21
zaterdag 28 september 2024	Fryslân	Wandelen Heerenveen	Heerenveen	12
woensdag 2 oktober 2024	Groningen	Filosofiegroep	Groningen	33
zondag 6 oktober 2024	Groningen	Moreel beraad	Groningen	35
zondag 6 oktober 2024	Groningen	AI voor humanisten dl2	Groningen	34
zondag 13 oktober 2024	Drenthe	Gespreksgroep Hoogeveen	Hoogeveen	29
zondag 13 oktober 2024	Fryslân	Filosofie ve BP	Leeuwarden	19
zaterdag 19 oktober 2024	Fryslân	Wandelen Heerenveen	Heerenveen	12
woensdag 23 oktober 2024	Groningen	Filosofiegroep	Groningen	33
zondag 27 oktober 2024	Groningen	Zindag	Groningen	41
woensdag 30 oktober 2024	Drenthe	Start Cursus humanisme 6x	Assen	7
zondag 10 november 2024	Fryslân	Filosofie ve BP	Leeuwarden	19
woensdag 13 november 2024	Groningen	Prak. Levenskunst 6x	Groningen	7
zondag 24 november 2024	Groningen	Zindag	Groningen	41
zaterdag 30 november 2024	Fryslân	Wandelen Heerenveen	Heerenveen	12
zondag 8 december 2024	Fryslân	Filosofie ve BP	Leeuwarden	19
zaterdag 21 december 2024	Fryslân	Wandelen Heerenveen	Heerenveen	12
zondag 12 januari 2025	Fryslân	Filosofie ve BP	Leeuwarden	19
zondag 9 februari 2025	Fryslân	Filosofie ve BP	Leeuwarden	19
zondag 9 maart 2025	Fryslân	Filosofie ve BP	Leeuwarden	19

De Schakel op papier of digitaal?

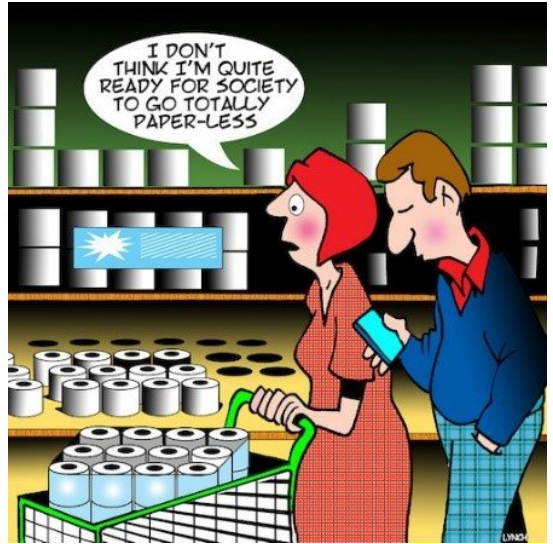
Waar lezen in de voorafgaande eeuw(en) nagenoeg uitsluitend vanaf papier plaatsvond, is hier de laatste decennia verandering in gekomen. Kranten en tijdschriften zijn ook digitaal beschikbaar, en voor veel boeken is dat ook het geval. De rol van papier wordt geleidelijk aan kleiner, al zullen we nooit helemaal zonder kunnen. Ook de Schakel is digitaal verkrijgbaar. Menigeen geeft echter nog de voorkeur aan de papieren versie. Dat heeft zijn redenen. Om te beginnen heb je voor digitaal lezen altijd een apparaat nodig, liefst een tablet, computerscherm of E-reader. Eventueel een telefoonscherm. Als je niets van dat alles hebt resteert alleen papier. Dat zal overigens niet je grootste probleem zijn in deze tijd...

Los hiervan voelt papier voor menigeen, zeker voor ouderen, vertrouwd, prettiger en soms handzamer. Dat valt niet weg te redeneren.

Toch zijn er goede argumenten om geheel of gedeeltelijk over te stappen op digitaal lezen. Ik noem er een paar. Het spaart bijvoorbeeld papier en inkt uit. Winst voor

het milieu en voor de portemonnee. Verder is het gemakkelijker in te stellen naar de behoefte van de lezer. Zo is bijvoorbeeld de lettergrootte in te stellen op de eigen voorkeur. En de lampen hoeven's avonds niet meer omhoog gedraaid te worden .

En dan op reis. Een enkel leesapparaat met een praktisch onbeperkt aantal boeken en tijdschriften is heel wat handzamer en completer dan een tas met boeken.

Teksten zijn digitaal te voorzien van indexen en bladwijzers, zodat je niet hoeft te bladeren, maar direct naar een gewenst artikel kunt 'springen'. Ook

verwijzingen naar andere publicaties op internet zijn heel eenvoudig, met een simpele klik, te volgen.

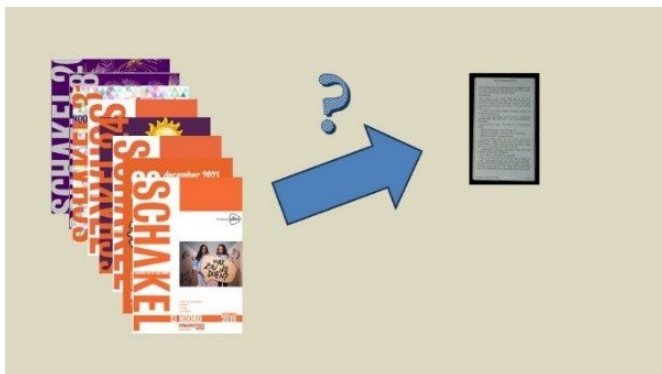
Misschien bewaart u tijdschriften. Maar zoek eens een artikel op in de groeiende stapel papier... Digitaal neemt de stapel geen ruimte in. En iets opzoeken? Een simpele zoekopdracht op mijn laptop, en het artikel staat voor mijn neus.

Boeken zijn fraai, als je de ruimte ervoor hebt. Maar ja, dat kan veranderen. Onlangs zijn we verhuisd. Driekwart van mijn boeken moest weg. Wat een verdriet. Een zoektocht op het internet gaf echter aan dat ik veel van mijn boeken ook digitaal kon verkrijgen. De kringloopwinkel was blij met het papier.

Terug naar de Schakel. Digitale verspreiding kost nagenoeg niets, de milieubelasting is verwaarloosbaar. En tal van andere voordelen, ik heb er al een paar genoemd. Ik zou zeggen: geef het een kans. Het spaart milieu en geld, en geeft veel extra mogelijkheden. En echt, het went

Dick Janknegt

Dick Janknegt bewerkte deze Schakel tot een pdf met bladwijzers, waardoor het blad digitaal beter toegankelijk is. Wilt u ook zo'n digitale Schakel in uw mailbox? Meldt het bij de secretaris van uw afdeling.

Cursussen in het Noorden

Cursussen en verdiepingdagen

We zoeken allemaal naar de zin van het leven. Behoeftte aan verbinding en verdieping? Bekijk het cursusaanbod voor de tweede helft van 2024 hieronder en meld je aan.

Kennismaken met humanisme

Humanisme is een onuitputtelijke bron van inspiratie. Benieuwd wat het voor jou kan betekenen? Zoek je inspiratie over wat jij belangrijk vindt in je leven? Doe de kennismakingscursus. In 2,5 uur leer je de beginselen van het humanisme kennen en hoe je ze in je eigen leven kunt toepassen.

Regio Fryslân

Datum: dinsdag 24 september

Tijd: 19:30 – 22:00

Locatie: Proeflokaal Wouters, Sophialaan 5, 8911

AE Leeuwarden

Docent: Ronald Hünne-man

Regio Groningen

Datum: maandag 16 september 2024

Tijd: 19:30 – 22:00

Locatie: Humanistisch Centrum, W.A.

Scholtenstraat 2, Groningen

Docent: Ronald Hünne-man

Anmelden:

<https://www.humanistischverbond.nl/kennismaken-met-humanisme/>

Cursus Humanisme (6 dagdelen)

Wat vind jij belangrijk? Welke waarden horen daarbij? Laat je inspireren door het humanisme. Klassieke én hedendaagse filosofen helpen je op (jouw) pad.

Al in de Klassieke Oudheid werd nagedacht over de zin van het leven, zoals door Socrates en andere beroemde filosofen. In de Renaissance werden

deze Griekse en Romeinse denkers herontdekt. De mensen die hun ideeën bestudeerden werden 'humanisten' genoemd. Tot op de dag van vandaag biedt het humanisme handvatten om richting te geven aan het leven. Wil jij ook putten uit onze onuitputtelijke bron van wijsheid?

Regio Drenthe

Data: 30 okt 6, 13, 20, 27 nov en 4 dec.

Tijd: 19:30 – 22:00

Locatie: Humanitas Assen, Brunelstraat 77, Assen

Docent: Ronald Hünneberg

Aanmelden:

<https://www.humanistischverbond.nl/humanisme>

Praktische Levenskunst

Wat maakt mijn leven de moeite waard? In deze cursus duik je in de filosofie van levenskunst en krijg je allerlei handvatten aangereikt om dit toe te passen in je persoonlijke context. Zodat je aan het einde van je leven kunt zeggen: zo was mijn leven bedoeld. De 6 bijeenkomsten bestaan uit: 1. een inleiding levenskunst. 2. De kunst van het kiezen. 3. De kunst van het genieten. 4. De kunst van het juiste midden. 5. De kunst van het vragen stellen. 6. De kunst van het varen op je innerlijke kompas.

Regio Drenthe

Data: Woensdagavonden 25 sept, 2,9,16 en 23 okt (NIET 30 okt) en 6 nov.

Tijd: 19:30 – 22:00

Locatie: Emmen, houd de website in de gaten voor de locatie

Docent: Ronald Wolbink

Regio Groningen

Data: Woensdagavonden 13, 20 en 27 nov, 4,11 en 18 dec 2024

Tijd: 19:30 – 22:00

Locatie: Humanistisch Centrum, W.A. Scholtenstraat 2, Groningen

Docent: Ronald Wolbink

Aanmelden:

<https://www.humanistischverbond.nl/praktische-levenskunst>

Geef uw actuele e-mailadres door!

Vanuit het landelijk bureau de volgende oproep aan de lezers van de Schakel

Beste lezers van ledenblad De Schakel,

Veel leden hebben bij aanmelding een e-mailadres gegeven. Soms is dat inmiddels niet meer actueel. Deze leden ontvangen dan de laatste updates en oproepen voor bijvoorbeeld de ALV niet.

Van anderen hebben we helemaal geen e-mailadres.

Omdat we (omwille van de kosten en de duurzaamheid) bijna geen papieren post meer versturen, bereiken we deze leden niet.

Daarom het vriendelijke verzoek om aan de ledenadministratie van het landelijk bureau het actuele e-mailadres door te geven. Stuur vanuit je actuele e-mailbox een e-mail het naar leden@humanistischverbond.nl (en vermeld daarbij je naam en adres). Dan kunnen we onze gegevens actualiseren. **Bellen kan ook (tijdens kantooruren): 020-520 90 00.**

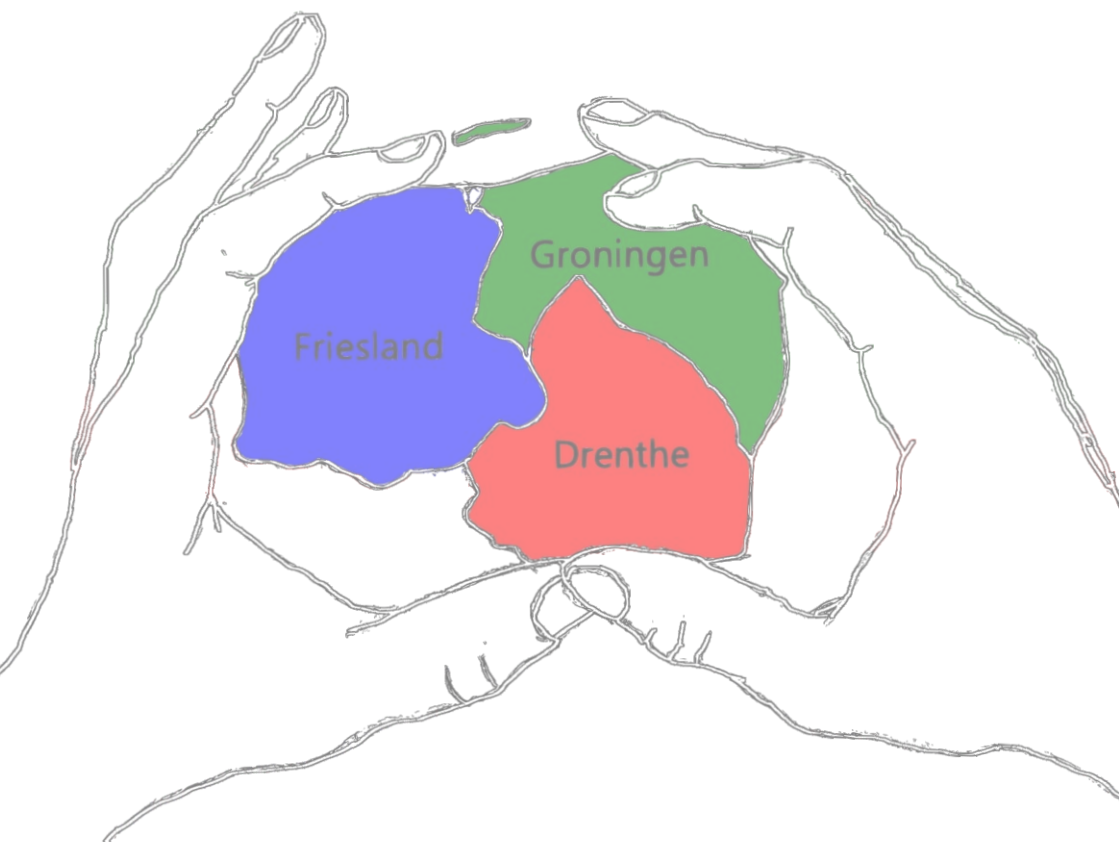
Vanuit de ledenadministratie ontvangen de afdelingen in het land periodiek de actuele ledenlijsten. Door je actuele e-mailadres aan het landelijk bureau door te geven, werk je mee aan goede bereikbaarheid en ben je steeds op de hoogte van het laatste nieuws van de organisatie.

Hartelijk dank voor de medewerking.

Met vriendelijke groet,

Marc Torkler,
Team vereniging

Ambonplein 73, 1094 PW Amsterdam

Doe mee met de Noordelijke activiteitencommissie!

De Noordelijke afdelingen van het Humanistisch Verbond willen graag vaker onderlinge samenwerking zoeken en meer activiteiten samen organiseren. We starten daarom met een Noordelijke activiteitencommissie. Naast van elke provincie een bestuurslid, zijn we op zoek naar enthousiaste mensen om mee te helpen, denken en organiseren!

Interesse?

**Stuur een e-mail naar didi@hvgroningen.nl
en sluit je aan bij ons team!**

NIEUW *op de landelijke website*

Op de pagina's van HV afdeling Fryslân op de website van HV landelijk is nu een keuzeknop geplaatst met de kop **Leden voor Leden**. Het is de bedoeling dat onder die keuzeknop leden met een e-mail diverse oproepen, vragen en opmerkingen kunnen doorgeven. Dit kan gaan over aanvraag of aanbod voor **leden bezoeken leden** of vragen over **palavergroep, wandelingen of andere bijeenkomsten**. Ideeën of wensen om activiteiten te starten zijn altijd welkom. Met een link onder die knop wordt de e-mail gestuurd naar bestuursleden van onze afdeling die dit dan verder kunnen doorgeven.

Heerenveen – vrijwilligers gevraagd

In verzorgingshuis Marienbosch in Heerenveen is de werkgroep 'WIL' (Wergroep Identiteit en Levensbeschouwing) actief.

WIL bestaat uit vertegenwoordigers van diverse kerken en het HV en verzorgt de kerkdiensten, herdenkingsvieringen, de gespreksgroep en voert op verzoek individuele gesprekken met de bewoners.

Als humanist heb ik contact met diverse bewoners, begeleid ik de gespreksgroep en bereid ik, samen met anderen, de herdenkingsbijeenkomsten voor. Eveneens verzorgen wij het jaarlijkse uitje met de bewoners waar we contact mee hebben.

1x per maand is er overleg met de werkgroep.

We zoeken nieuwe enthousiaste mensen voor de werkgroep die mee willen denken over en organiseren van onze activiteiten o.a. op de afdelingen voor kleinschalig wonen (bijvoorbeeld – samen zingen met de bewoners!)

Als u belangstelling hebt of meer wilt weten, neem aub contact met Annemiek Horstman, via secretariaat@hvfryslan.nl

**Aanvang 19.30 uur, inloop vanaf 19.15,
entree €10,= contant of PIN aan de zaal.**

11 SEPTEMBER 2024 Zarahoestra lezen

We starten het najaar met een avond met drie sprekers in de Grote Kerk in Leeuwarden, omdat daar meer ruimte is dan in onze vaste zaal in Tresoar. We verwachten veel belangstelling, dus wacht niet te lang met reserveren.

Paul van Tongeren spreekt over de plaats van het boek in het geheel van het oeuvre en over de ontstaansgeschiedenis ervan. **Gaila Pander** spreekt over de symfonische structuur van het boek en over de vraag of het uit drie of vier delen bestaat. **Johan de Jong** heeft het over een specifiek thema aan de hand van een specifieke tekst.

OKTOBER 2024

Ook in oktober een groter evenement in het filosofiecafé.

Het thema is de relatie tussen René Descartes en de Universiteit van Franeker.

Sprekers zijn Han Thomas Adriaenssen en Jacob van Sluis, beiden sprkers die we al eens eerder in ons filosofiecafé hebben mogen begroeten.

Details zijn nog niet allemaal bekend op dit moment.

Hou de website www.filosofie.frl in de gaten!

NIEUW: het filosofiecafé Fryslân heeft nu ook een website met informatie over de komende filosofieavonden, maar ook over de avonden die geweest zijn. Neem eens een kijkje op:

www.filosofie.frl

Ga mee met een filosofische wandeling

Heb je zin in een goed gesprek? Zoek je meer verdieping of heb je vragen die te maken met zingeving, spiritualiteit of filosofie?

Kom dan met ons mee wandelen! Tijdens de filosofische wandelingen komt iedere keer een ander onderwerp aan bod. Door hierover met anderen te praten, krijg je meer inzicht over jezelf. Je hoeft geen kennis te hebben over filosofie om mee te wandelen. Iedereen is welkom!

De wandelingen worden begeleid door medewerkers van het Humanistisch Verbond en de Protestantse Gemeente Heerenveen. We starten de wandeling in de bibliotheek in Heerenveen. Hier eindigen we ook, met een kopje koffie of thee. Deelname is gratis, opgeven is niet nodig.

** De wandeling van 17 februari start bij Rinkelbom, Zwanedrift 2, Heerenveen.*

Meer informatie via bmf.op-shop.nl of kom langs in de Bibliotheek

Zaterdag 25 mei
10.15 uur

Zaterdag 15 juni
10.15 uur

Zaterdag 6 juli
10.15 uur

Zaterdag 7 september
10.15 uur

Zaterdag 28 september
10.15 uur

Zaterdag 19 oktober
10.15 uur

Zaterdag 30 november
10.15 uur

Zaterdag 21 december
10.15 uur

In 1992 kwamen enkele mensen met verschillende levensbeschouwelijke achtergronden in Friesland voor het eerst bijeen om elk haar/zijn visie op een bepaald thema te presenteren: Kleurrijk vieren was geboren.

Twee jaar later richtten onder anderen enkele christenen en hindoes de Stichting Platform Levensbeschouwing in Kleurrijk Fryslân (kortweg Kleurrijk Fryslân of nog korter KF) op.

Het Platform Levensbeschouwing in Kleurrijk Fryslân wil een bijdrage leveren aan de multiculturele samenleving vanuit de invalshoek levensbeschouwing met respect voor de identiteit van de ander en op basis van volstreekte gelijkwaardigheid.

Als atheïstisch humanist vond en vind ik het van groot belang om ook mensen met andere levensbeschouwingen te leren kennen.

Kleurrijk Fryslân heeft daaraan in belangrijke mate bijgedragen, maar mijn interesse was er al veel eerder. Tijdens mijn middelbare school tijd in Wageningen (midden jaren '60) was ik o.a. actief binnen de Humanistische Jeugd Beweging (HJB). Samen met andere HJB-ers in de buurt hebben we toen mensen van allerlei religieuze richtingen bezocht en gesproken: van diverse christelijke gemeenschappen en van een joodse gemeenschap. In die tijd konden we met moeite een moslim vinden: een Nederlandse student van de Landbouwhogeschool die een half jaar in Egypte had gestudeerd en gewoond, en daar moslim was geworden. Nu ken ik in Leeuwarden – vooral via KF – gelukkig diverse mensen met een moslimachtergrond, maar ook mensen met allerlei andere levensbeschouwelijke achtergronden.

Als bijvak bij mijn studie sociale geografie in Amsterdam heb ik culturele antropologie gekozen. Mensen zijn net mensen... waar ook op 'onze' kwetsbare planeet aarde.

Bij Kleurrijk Fryslân zijn mensen van uiteenlopende levensbeschouwelijke richtingen betrokken: boeddhisten, christenen, hindoes, joden, moslims, en soefi's. Zie ook www.kleurrijkfryslan.org.

Binnen Kleurrijk Fryslân zijn diverse werkgroepen actief: o.a. Onderwijs, en Kleurrijk ontmoeten (zoals Kleurrijk vieren nu heet). Mensen van de werkgroep Onderwijs bezoeken scholen en allerlei andere instellingen om te vertellen over verschillende levensbeschouwelijke richtingen, vaak met bezoeken aan gebouwen waarin

religieuze groeperingen hun bijeenkomsten houden.

Twee maal per jaar organiseert Kleurrijk Fryslân ergens in Friesland zelf bijeenkomsten: Kleurrijk ontmoeten (eerst onder de naam Kleurrijk vieren) op 21 maart (= Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie) en 21 september (= Internationale Dag van Vrede). Als humanist heb ik de afgelopen twintig jaar vaak meegewerkt aan Kleurrijk ontmoeten, van Workum tot Dokkum, en van Akkrum tot Sint Annaparochie. Voor mensen met een religieus-gelovige achtergrond is het ook zinvol en wekt het soms verbazing om mensen met een atheïstisch-ongelovige achtergrond te ontmoeten en van gedachten te wisselen.

Afgelopen 21 maart vond het Kleurrijk ontmoeten plaats in de kerkzaal van het multifunctioneel centrum van Sint Jacobiparochie, waaraan een iftar (een gezamenlijke maaltijd tijdens ramadan, na een dag vasten) met mensen van het AZC Sint Annaparochie vooraf ging.

Lezers van De Schakel die contacten willen met andere mensen van allerlei andere levensbeschouwelijke richtingen kunnen op de website van Kleurrijk Fryslân kijken en/of bij mij meer informatie krijgen:

Hans ten Houten, E-mail jgtenhouten@gmail.com , tel +31 651 11 87 46.

NIEUW op de website

Op de pagina's van HV afdeling Fryslân op de website van HV landelijk is nu een keuzeknop geplaatst met de kop **Leden voor Leden**. Het is de bedoeling dat onder die keuzeknop leden met een e-mail diverse oproepen, vragen en opmerkingen kunnen doorgeven. Dit kan gaan over aanvraag of aanbod voor **leden bezoeken leden** of vragen over **palavergroep , wandelingen of andere bijeenkomsten**. Ideeën of wensen om activiteiten te starten zijn altijd welkom. Met een link onder die knop wordt de e-mail gestuurd naar bestuursleden van onze afdeling die dit dan verder kunnen doorgeven.

OPEN GESPREKSGROEP HV SÚDWEESTFRYSLÂN

Sneek

Open gespreksgroep HV Súdwest Fryslan in Sneek

Thema: wat is de meerwaarde van het humanisme?

Waar: Brasserie De Koperen Kees, Parkstraat 1, Sneek

Donderdag 26 september 2024, van 19.30 tot ca. 21.30 uur,

Leonard Ornstein (red.): Wie over vrede spreekt heeft moed – Nederlandse schrijvers over de oorlog in Israël en Gaza.
Prometheus: 141 pagina's, 9.99 euro. (De opbrengst van dit boek komt ten goede aan het vredesproject Hagar, "Jewish-Arab Education for Equality").

Het boekje is een verzameling lezenswaardige teksten (essays en beschouwingen). Deze bieden tegenwicht aan anti-Israël en anti-Joden geluiden, als reactie op actuele kritiek op Israël. Het boek laat zien wat het betekent om tegenwoordig Joods te zijn; het bevat bijdragen van achttien (overwegend Joodse) schrijvers, journalisten en psychiaters. Zij beschrijven hoe ze zich voelen sinds de brute slachtpartij (en gijzeling) door Hamas op 7 oktober 2023, namelijk verslagen, angstig, verdrietig, woedend. Hoe sinds die gruwelijkheden het antisemitisme ervaart, hoe de sympathie in de media eenzijdig uitgaat naar de Palestijnen in de Gazastrook, hoe heftige demonstraties tegen de 'genocide' door Israël en voor een vrij Palestina plaatsvinden. Het begrip moed uit de titel (moedig zijn) wil in dit geval zeggen: durf je uit te spreken als over grenzen wordt gegaan, wees niet bang te staan voor je (Joodse) identiteit, zoek solidariteit in de (geweldloze) strijd voor vrede.

Voor wie de Joodse geschiedenis niet kent, is het zeker een nuttig boekje. Ook helpt het om tussen Israëli's en Joden onderscheid te maken, zo merkt een columnist in het boek op. Eén van de schrijvers reageert bijvoorbeeld op de vraag: 'Als u Joods bent, wat vindt u dan van Israël?' Vrijwel iedere Joodse Nederlander wordt hiermee juist nu geconfronteerd, is zijn reactie.

Schrijvers met een Palestijnse achtergrond worden in dit boekje gemist. De eenzijdige (Joodse) benadering kun je opvatten als propaganda voor Israël. Maar wie de inleiding goed leest, begrijpt het gekozen perspectief van deze schrijvers, de urgentie van deze uitgave. Zij zoeken niet naar politieke duiding, het gaat niet om historische lessen: 'Beschouw deze bundel als een hartenkreet, een schreeuw om begrip voor de complexe werkelijkheid waar Israëli's en Palestijnen voor staan'. Bijna alle schrijvers komen met persoonlijke ontboezemingen en gevoelens van verdriet. Zij gaan niet voorbij aan het immense leed waarmee beide bevolkingsgroepen te maken hebben. Eén van hen is Chaja Polak, van wie recent is verschenen 'Brief in de nacht: 'Gedachten over Israël en Gaza'. Polak zoekt 'in tijden van politieke aardbevingen en oorlog' naar oriëntatie en nuance. Onlangs werd ze in het programma Buitenhof (NPO) geïnterviewd over de Gaza-oorlog.

Met interesse heb ik het boek gelezen, vanuit betrokkenheid bij de onschuldige slachtoffers (vooral de kinderen) van de afschuwelijke oorlog. Machteloosheid verdwijnt hierdoor niet, maar de inhoud leidt tot (beter) begrip van deze ingewikkelde kwestie. Je kunt hierdoor je mening vormen/nuanceren; een mening die is gebaseerd op feiten en niet alleen op emotie. Ik kan het een ieder van harte aanbevelen.

Auk Jager

NIEUW BESTUURSLID FRYSLÂN

TINEKE MOLLEMA

Tineke was al jong actief in de politiek. Haar belangrijkste drijfveer was het idealisme om de wereld beter te maken en op te komen voor de zwakkeren in de samenleving. Door omstandigheden is ze gestopt in de politiek en is ze actief geworden bij Plusminus-leven met bipolariteit waar ze bestuurslid communicatie is. Hier werkt ze actief aan het verbeteren van de zorg voor mensen met een bipolaire

aandoening. Daarnaast is ze ook bestuurslid bij een Europese patiëntenvereniging op mentaal gebied waar ze zich sterk maakt voor openheid en informeren van de maatschappij op gebied van mentale ziekten en het zoveel mogelijk betrekken van patiënten bij onderzoek naar mentale problemen. Ondertussen is ze lid geworden van het Humanistisch verbond omdat ze daar haar wens voor een humanere samenleving weerspiegeld zag. Ze vindt het belangrijk dat iedereen zijn eigen keuzes kan maken in het leven, maar zonder daar een ander kwaad mee te doen. Ze vindt ook dat wij moeten zorgdragen dat wij onze wereld leefbaar houden en dat toekomstige generaties een goed leven kunnen hebben.

HOOG

Mijn auto is ontworpen, geproduceerd, afgeleverd en wordt onderhouden en zo nodig gerepareerd. Zonder één van de mensen die in dit proces een rol spelen heb ik geen auto. Ik moet alleen erg lang wachten voor een onderhoudsbeurt ingepland

kan worden. Er is een tekort aan kundig personeel. Het meest geniet ik van mijn bandenman waarbij de mannen snel en efficiënt mijn banden wisselen, met onderlinge humor en collegialiteit en een enorme klantvriendelijkheid. Dan is mijn dag weer goed.

Onze minister Dijkgraaf introduceert de onderwijswaaier van praktisch naar theoretisch onderwijs als vervanger van de ladder van laag naar hoog. Deelgenoot in dit proces, de voormalige minister Wiersma, is zelf het schoolvoorbeeld van een stapelaar, het doorlopen van laag naar hoog van diverse opleidingen met als respectabel resultaat een wetenschappelijk niveau en een ministerschap. Hij mist alleen nog enkele sociale vaardigheden. Ik hoop van harte dat de keuze voor de waaier niet gevoed wordt door onze nivelleringsdwang (iedereen is gelijk en heeft overal recht op), een cosmetische operatie is of een inleiding op een bezuiniging, stuk voor stuk politieke hoogstandjes, maar een doelbewuste keuze is om de waarderingsongelijkheid binnen het vervolgonderwijs op te heffen. Een herpositionering van het praktijk- en beroepsgericht onderwijs heeft zijn voorkeur. Tegelijkertijd vraagt onze samenleving extra aandacht voor hoger opgeleiden om het niveau van onderzoek, ontwikkeling en innovatie te kunnen behouden (bv. bij ASML). Een bijkomende destructieve tendens is de overwaardering van het diploma. De werkgever heeft nu vrij spel en kan hoge eisen stellen. Er is sprake van een diploma-ratrace. *“De groei van het hoger onderwijs heeft ook geleid tot een zelfversterkende vraag naar bepaalde functies voor hoogopgeleiden, zoals kwaliteitszorgmanagers, financiële consultants, adviseurs en coaches. Veel van deze banen kunnen gekwalificeerd worden als 'bullshit jobs' met betrekkelijk geringe maatschappelijke meerwaarde.”* (ScienceGuide). Het gevolg is diplomadevaluatie binnen het hoger onderwijs en een onderwaardering en een terugloop van het praktijkonderwijs. Ik heb het vertrouwen dat onze minister erin zal slagen (mits het hem politiek gegund is) het onderwijs weer aan te laten sluiten bij de maatschappelijke behoefte en bij de capaciteiten van leerlingen en studenten. Ook een herziening van het keuzeprocess is noodzakelijk om faalervaringen en uitval te

voorkomen. Hierbij is extra aandacht nodig voor motivatie en kwaliteitszin. En dan mag het woordje 'hoog' er wel uit.

Er kan zich een situatie voordoen waarbij ik mij tot een academisch ziekenhuis moet wenden en een hoogleraar zich buigt over mijn dossier. Wie zal het zeggen. Maar wanneer ik te zijner tijd hulp nodig heb bij het aantrekken van mijn steunkousen, dan hoop ik het Amy zal zijn. Want Amy begrijpt me en legt zo nu en dan haar hand op mijn arm. Haar aanwezigheid maakt het leven lichter.

Jan Wijbenga

Conflict als keuze jaargang **33**

Het onderwerp van de 32^e serie lezingen was: "Twijfel als keuze". Het woord 'twijfel' verwijst naar 'twee'. Twijfel stopt wanneer een keuze gemaakt wordt. Dan stopt ook de zoektocht die twijfel met zich meebrengt, en verdwijnt de 'verliezende optie' uit zicht.

In deze 33^e serie gaan we een stap verder: Wat te doen wanneer geen keuze kan worden gemaakt, bijvoorbeeld omdat beide keuzemogelijkheden even zwaar wegen?

Het van origine Latijnse woord 'conflictus' betekent 'tegen elkaar slaan, in botsing komen'. Partijen komen samen vanwege onenigheid over een gedeeld belang. Soms zijn conflicten wenselijk, bijvoorbeeld wanneer standpunten of principes het waard zijn om tot het uiterste voor te strijden. Soms is snelheid geboden en is de weg van het conflict te verkiezen boven genuanceerde samenwerking. Soms is conflict nauwelijks te vermijden en komt de keuze ervoor neer op 'dan maar de lucht in!'.

We gaan ons tijdens zes bijeenkomsten verdiepen in de wereld van conflict, niet zozeer als een verschijnsel dat je overkomt, maar als min of meer bewuste keuze.

Tijd: zondag van 13.30 tot 16.00 uur in theater De Bres – Schoolstraat 4 te Leeuwarden

13 oktober 2024 Inleiders: **drs. Frank en drs. Maarten Meester**)

Onderwerp: Mannelijk en vrouwelijk – archetypen – gedrag – Sigmund Freud – Simone de Beauvoir – Luce Irigaray – Donna Haraway – Judith Butler

10 november 2024 Inleider: **mr.dr. Vincent Seminck**

Onderwerp: Vriendschap als oefenplaats voor het leren omgaan met conflicterende morele principes.

8 december 2024 Inleider: **prof.dr. Wiep van Bunge**

Onderwerp: Over zelfkennis en een juiste hoeveelheid zelfvertrouwen. De gevolgen van radicale twijfel gedurende de Renaissance. Over de noodzaak die kan ontstaan om je eigen opvattingen te maskeren. Bestaat er zoiets als nobel veinzen? Zijn er omstandigheden waaronder je moet liegen? En wie bepaalt wanneer je 'te goeder trouw' handelt?

Kosten deelname: €10,- p.p. per bijeenkomst.

U kunt contant betalen aan de zaal, of dit bedrag storten op bankrekeningnummer NL 16 TRIO 0198 3836 65 t.n.v. penningmeester HV-Fryslân. **Informatie en opgave:** secretariaat@fryslân.nl

De overige lezingen in deze serie vindt u in de volgende Schakel, op de website en in de nieuwsbrief.

Leden bezoeken leden HV Fryslan

Ongedwongen gesprekken met diepgang hebben, in een vertrouwde setting? 'Leden bezoeken leden HV Fryslân' biedt de gelegenheid voor leden die het op prijs stellen van tot tijd tot tijd 'een goed gesprek te hebben, meer dan over alleen koetjes en kalfjes'. Voor één op één bezoeken met een samen afgesproken frequentie, bijvoorbeeld één keer per maand. De afgelopen jaren merkten we dat die behoefte zowel vanuit de ouderen kwamen, die meer geïsoleerd thuis kwamen te zitten. Maar ook van jongeren die hetzelfde overkomen of jongeren die het gewoon mooi vinden ook één op één ongedwongen gesprekken met diepgang te voeren met leeftijdgenoten of ouderen. En wat zegt leeftijd? Het gaat er om dat juist ook de bezoekende leden zelf hier wat aan hebben. Idealiter blijken de koppelingen waar sprake is van voldoening voor beide gesprekspartners het beste te werken en in stand te blijven.

Wij zijn concreet op zoek naar HV leden uit Bolsward, Joure, en Leeuwarden, die hiervoor interesse hebben. Voetnoot: We bemerken overigens wel enige schroom om hiernaar te vragen of om je spontaan aan te bieden. 'Wie krijg ik dan en past dat wel?'; 'Als het niet klikt, hoe moet ik daar dan mee omgaan, want dan zit je daar ongelukkig mee in de maag?' Daarom bouwen wij een veiligheid in als we een koppeling voorleggen, door eerst na een vraag of aanmelding ook naar de interesses te vragen en vervolgens de afspraak te maken om een eerste kennismaking als proef te doen. Dus schroom niet en laat van u/je horen!

Contact te leggen voor iemand met verzoek of aanbod te ontmoeten, wonend in:

Postcode gebied 8441-9091 Jac.Konig@kpnmail.nl of 0653172732

Postcode gebieden 8391 - 8434 en 9109 – 9296 sakevanderkloet@gmail.com of 0650634629

Een leestip van één van onze lezers, Eerde de Vries:

In mijn "Groene Amsterdammer" las ik een verkorte versie van deze inauguratie

<https://www.uvh.nl/actueel/agenda/oratie-menno-hurenkamp>

Met name het slot van zijn oratie is interessant, lees meer via de link:

Maar humanisme is de erkenning van de noodzaak om zelf, met vallen en opstaan, met vrienden en valse vrienden, betekenis in het bestaan te vinden. Dat was ooit ingewikkeld vanwege allesdoordringende religie, daarna door allesdoordringende consumptiedrift, en nu wordt het op een andere manier ingewikkeld. Aan het bestaan zit nu eenmaal een tragische kant, omdat macht buiten ons ligt en niet alles spontaan gaat zoals we het hopen. Werken aan wederkerigheid vraagt om erkenning van de tragiek van democratie.

Lekker ite & in aardich petear

Lekker ite en in aardich petear: lekker eten en een leuk gesprek.

Zoals jullie zien hebben we de naam Peulen en Praten veranderd. We vonden dat de nadruk te veel op peulen lag.

We blijven vegetarische maaltijden maken. Maar dus niet altijd met bonen. Daarmee kunnen we wat meer variëren.

Wat blijft is dat we samen koken, samen eten, een leuk gesprek (ideeën welkom) en aan het eind samen opruimen en schoonmaken. Ook de locatie blijft hetzelfde. De consistorie in Marsum.

De bijdrage aan het eten gaat naar 8 euro per persoon voor drie gangen. Maar als je je hebt opgegeven betaal je ook als je niet komt. (we hebben wel op je gerekend en daar op ingekocht). Opgave tot en met de maandag voor het eten (i.v.m de inkoop)

Heb je speciale dieetwensen of een goed idee voor een gesprek geef dat dan door wanneer je je opgeeft. Opgeven kan via het bureau van Het Humanistisch Verbond: secretariaat@hvfryslan.nl Zij zorgen dat het bij Roeleke of Sonja komt.

Graag tot ziens op vrijdag 28 juni of elke laatste vrijdag, dus 26 juli, 30 augustus of 27 september, van de volgende maanden.

Eetclub

Data: elke laatste vrijdag van de maand. Eten doen we van 18.00 tot 20.30 uur, kokshulpen worden om 17.00 uur verwacht.

Locatie consistorie: Buorren 18a in Marsum, het dorp ligt 5 km fietsen vanaf station Leeuwarden of is met buslijn 71 (Leeuwarden-Kop afsluitdijk) bereikbaar. **Kosten:** 8 euro, graag gepast en contant betalen.

Opgeven: Er kunnen maximaal 16 mensen mee-eten. Stuur daarom tenminste twee dagen vooraf een e-mail naar secretariaat@hvfryslan.nl en vermeld er zo nodig bij of je vlees, vis of zuivel bij de maaltijd wilt eten. Het is ook fijn als je aangeeft of je komt helpen koken.

Midzomerviering HV Drenthe in *Gees*

Vrijdag 21 juni 2024 van
19:00 uur tot zonsondergang (22:04 uur)

Thema: Biodiversiteit

Vorig jaar heeft HV Drenthe voor het eerst een midzomerviering georganiseerd. Dit was een succes! Ook dit jaar wordt er op de langste dag van het jaar, tijdens de zomerzonnewende, een mooie bijeenkomst georganiseerd in het pittoreske dorpje Gees.

Tijdens deze bijeenkomst nemen Henk van der Zijden en Melanie Willekens-Taal je mee in de wereld van de bijen. Henk zal als ervaren imker een lezing verzorgen over biologisch dynamisch imkeren, het belang van biodiversiteit en wat jezelf kan doen om te helpen bij het in stand houden van de biodiversiteit in je eigen omgeving.

Onder begeleiding van Melanie gaan we aan de hand van mooi vormgegeven themakaarten nadenken over thema's die de bijen ons aandragen, zoals: samenwerking, werkethiek, overvloed, productiviteit, wederkerigheid en gemeenschap. We gaan hierbij kijken wat deze thema's in onze eigen levens kunnen betekenen.

Ook gaan we onderzoeken wat biodiversiteit voor ons betekent. Welke invloed het afnemen van biodiversiteit kan hebben op ons persoonlijke leven en welke heel kleine bijdrage wij zelf zullen leveren om te helpen de biodiversiteit in onze eigen omgeving op peil te brengen en te houden.

Je bent van harte uitgenodigd om deel te nemen aan deze bijeenkomst. Deelname is gratis en voor zowel leden als niet-leden, dus neem gerust een introducee mee! Vooraf opgeven is wel noodzakelijk. Dit kan door een e-mail te sturen aan: melanie.taal@gmail.com

Tijd: 21 juni van 19 tot zonsondergang (22:04 uur).

Adres: [-Oude Steeg 10 Gees](#) Bij goed weer vieren wij Midzomer in de tuin. Mocht het weer te slecht zijn is er ook binnen genoeg ruimte.

Parkeren: Parkeergelegenheid is er op het terrein van Melanie

Eigen bijdrage: Er is geen eigen bijdrage nodig. Voor koffie, thee en een versnapering wordt gezorgd door de gastvrouw.

Anmelden bij: Melanie (melanie.taal@gmail.com)

VrijMiWa

Een goed gesprek en **mooie wandeling op vrijdagmiddag.**

Elke laatste vrijdag in de maand organiseren actieve leden van het HV Drenthe een VRIJDagMIddag WAndeling, de VrijMiWa. We wandelen met elkaar een route tussen de 5 en 7 km, terwijl we een goed gesprek voeren over actuele onderwerpen. De wandeling sluiten we af met een borreltje. De locatie is elke maand ergens anders. Het onderwerp van gesprek wordt vooraf bepaald door de organisator van de wandeling en eventueel onderbouwd met een vooraf aangeleverd artikel.

Houd jij van een goed gesprek en wandel je graag? Dan nodigen we je van harte uit om met ons mee te lopen! Deelname is voor zowel leden als niet-leden, dus neem vooral eens een introducee mee. Vooraf opgeven wordt zeer gewaardeerd en kan bij de organisator.

VrijMiWa:

- Frequentie: 1 keer per maand
- Elke laatste vrijdag van de maand van september t/m juni (juli en augustus niet)
- Starttijd 15:00 uur
- Duur wandeling 1,5 uur max
- Nazit met borrel (op eigen kosten) in een etablissement in de buurt van of op de route
- Vooraf is het onderwerp van gesprek vastgesteld

Om je alvast een indruk te geven: vrijdag 31 mei wandelden we [De Acht van Amen](#) Het onderwerp was de Europese verkiezingen (6 juni), hoe kom jij tot je keuze op wie je wilt stemmen? Waar haal je je informatie vandaan om tot die keuze te komen? (Kieswijzers, partijprogramma's, tv-programma's, sociale media?)

De volgende data zijn vastgesteld op: vrijdag 28 juni en 27 september

Interesse?

Meld je vast aan! Dat kan door een mail te sturen aan: melanie.taal@gmail.com
o.v.v. VrijMiWa

Melanie Willekens-Taal en Hanny Maarse

Seizoensopening HV-Drenthe zondag 15 september 2024

Hunebedcentrum Borger

Beste Humanisten,

Wij nodigen iedereen uit voor een samenkomen aan het begin van een nieuw HV-Drenthe seizoen op zondag 15 september 2024 a.s.

Unieke locatie: Hunebedcentrum, Bronnegerstraat 12, 9531 TG Borger

Voor meer informatie: www.hunebedcentrum.nl

Mindervalide? Het Hunebedcentrum biedt mogelijkheden om mindervalide bezoekers van dienst te zijn. Als u bij aanmelding aangeeft wat u nodig heeft, kan ik bemiddelen/regelen.

Programma

14.00 uur

Aankomst met 2 x koffie/thee met gebak of cake of niets. Gelegenheid om vakantie/zomerervaringen en het laatste nieuws uit te wisselen

14.45 uur

Rondleiding binnen met gids in 2 groepen door hele museum, inclusief 10 min. film en buiten het Oertijdpark, èn buiten naar grootste Hunebed D27= vlakbij

15.45 uur

Vrij rondlopen-museumwinkel verkennen m.b.t. bijzonder cadeautje-ontmoetengesprekken Fris/sap/bier/wijn/koffie/thee + iets hartigs Eerste consumptie gratis, volgende voor eigen rekening.

17.00 uur Afronding

Kosten: € 10.00 p.p.

Vriendenloterijpas hier niet-geldig, museumkaart wel
Ieder met eigen vervoer of samen rijden
Zelf geen vervoer? Plaats in je auto nog vrij?
Bel of mail Wim R. Hij kan vraag en aanbod verbinden.

**Opgave noodzakelijk vooraf en melden welke van de drie opties bij koffie/thee
14.00 uur en uiterlijk 9 september** bij

Wim Roeleveld- roeleveld.wim@gmail.com 06-51322851 0599-234497

Betaling € 10.00- voor 9 september overmaken op
NL07TRIO0198432909 t.n.v. HV afd. Drenthe i.v.m. HV-seizoen opening 15-9-2024

Zoekt u een luisterend oor in Drenthe?

*...en is een gesprek met een Humanistisch Raadsman / Geestelijk Verzorger wellicht
nog een stap te ver?*

Overweeg dan eens om gebruik te maken van één van onze twee actieve leden die,
ieder op eigen wijze, geleerd hebben om zonder oordelen te luisteren.
Zij weten en beseffen dat er in het algemeen door diepgaand te luisteren bij de
spreker een eigen manier van omgaan met de kwestie gevonden kan worden.
En ook beseffen zij dat verstaan of gehoord worden een zekere rust en/of acceptatie
kan geven als er geen mogelijke oplossing aan de orde is.
Aan zo'n luistersessie, in principe bij u thuis, zijn geen kosten verbonden.
Buiten kijf staat dat de inhoud van zo'n gesprek vertrouwelijk is en niet verder komt
dan uw kamerdeur.

Wie zijn deze twee actieve HV leden?

Anne Prins

Ik ben geboren in 1979 en ben als hbo-verpleegkundige werkzaam in de psychiatrie
en euthanasiezorg. Hier heb ik onbevooroordeeld leren luisteren naar wat iemand
allemaal kan overkomen en waar dat in iemands leven toe kan leiden. Geen
onderwerp is voor mij nog taboe.

Ik ben vaak bezig met de vraag hoe ik iemand ondersteuning kan geven, ook daar
waar geen oplossingen mogelijk zijn. Waarden die ik belangrijk vind zijn: compassie,
gelijkwaardigheid en verbinding.

Naast voornoemd werkgebied ben ik sinds 2022 bij de RUG bezig met de opleiding tot ongebonden geestelijk verzorger en ik hoop in 2026 af te studeren.

Naast een goed gesprek hou ik van lezen, filosoferen, muziek luisteren, dansen, wandelen en tijd doorbrengen met mijn gezin en vrienden.

Bel me gerust op 06 170 511 33

Jan van Koert

Ik ben geboren in 1943 in Den Haag. Ben op technisch HBO niveau geschoold en heb gedurende mijn leven een draai gemaakt van rechtlijnig denken naar compassie en inlevingsvermogen.

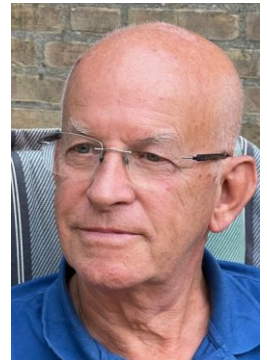
Sinds 2000 ben ik gecertificeerd trainer in Geweldloze Communicatie en heb ik duizenden deelnemers op dat gebied opgeleid in binnen- en buitenland.

Empathisch luisteren is een tweede natuur geworden.

Zoek je een luisterend oor?

Met passie en plezier sta ik voor een gesprek met jou ter beschikking.

Bel me gerust: 06 534 071 81

Mogelijke aanleidingen voor een gesprek:

- Levensvragen
- Eenzaamheid
- Ouderdom
- Ziekte
- Rouw
- Verlies ervaring door scheiding of overleiden
-

Ton Koster

Wij, Anne en Jan, staan in contact met Ton Koster, mede HV lid.

Ton is een gepensioneerd humanistisch raadsman en hij staat ons op verzoek ter beschikking als wij advies of dergelijke nodig hebben. Uiteraard binnen de vertrouwelijkheid van ons eerder gevoerde gesprek.

Voor Ton staan verbondenheid en vrijheid hoog in zijn vaandel.

ACTIVITEITENCOMMISSIE

HV Drenthe

HV-Café

Tijd: 10.30 tot 12.00 uur

Locatie: Autentieqbar

Adres: [Markt18](#)

Parkeren: De dichtstbijzijnde parkeergarage is aan de Torenlaan, die u te voet kunt verlaten aan de Markt, direct naast de Autentieqbar.

Onbetaald parkeren kan op een loopafstand van 10 minuten.

Bijzonderheden: Er is geen lift naar de bovenverdieping. Bent u slecht ter been, neem dan contact op met Wim of Jan. Er zal dan een benedenzaal, die overigens iets kleiner is, geregeld worden. U wordt verzocht dat uiterlijk één dag van te voren te melden.

OV: Vanaf het station is het 10 á 13 minuten lopen.

Van te voren aanmelden mag, maar is niet verplicht.

Volgende data: 11 juni, 9 juli, 13 augustus, 10 september

HV-Wandelingen

- 3e zondag van de maand.

De wandelingen zijn toegankelijk voor leden en niet-leden

Deelname aan de wandeling is gratis.

Consumpties na afloop zijn voor eigen rekening.

Aanmelden is niet nodig. Bij twijfel vanwege weersomstandigheden, kunt u zekerheidshalve voor vertrek mailen (vóór 10.00 uur) of bellen met degene die de wandeling organiseert.

Wilt u ook een keer de wandeling organiseren? Graag reactie naar de activiteitencommissie.

Volgende wandelingen:

Wandeling rond Zeijen

Datum: zondag 16 juni 2024

Aanvang: 10.30 uur

Vertrekpunt: op de Brink in Zijen

Afstand: 6,5 km.

Nazit: bij [Café Hingstman](#)
a.zijlstra1@gmail.com

Organisatie: Anne Zijlstra 06-51527745 0592-342720

Wandeling Asserbos

Datum: Zondag 21 juli 2024

Aanvang: 10.30 uur

Vertrekpunt: [Bosstraat 7](#), Assen

Afstand: ca 5 km

Nazit: bij mij thuis Bosstraat 7 Assen

Organisator: Anneke Aangeenbrug 06-54277561 annekaangeenbrug@gmail.com

[Aalden Rondomme](#)

Datum: Zondag 18 augustus 2024

Aanvang: 10.30 uur

Vertrekpunt [Hoes van Hol-An, Oud Aalden 11, 7854 RW](#): 't

Afstand: ca. 7 km

Bijzonderheden: door mooi stuk oud Drenthe

Nazit: bij 't Hoes van Hol-An

Organisator: Marlon Busstra 06-13200785 stimulans@planet.nl

Activiteitencommissie:

Jan Kolkman 0592-413291 anjankolkman@gmail.com

Wim Roeleveld 0599-234497 06-51322851 roeleveld.wim@gmail.com

Eten met gespreksstof

Eten met elkaar en eten van elkaar

De gastvrouw zorgt voor de ruimte en drinken: koffie, thee, water, sap, bier en/of wijn..

De bezoekers nemen iets mee (niet teveel), wat ze gemaakt of gekocht hebben en waar een ieder van mag eten.

Donderdag 15 augustus 2024

Locatie: Donstraat 6 9406 RZ Assen - Ineke van der Vliet 06-83099575

Tijd: 17.30 uur tot ±20.30 uur mail: wjlvandervliet@gmail.com

Aanmelden bij Ineke vóór 8 augustus en vermelden wat je denkt mee te nemen i.v.m. afstemming. Maximaal 7 gasten

Oekraïne *vrijdag 5 juli*

Niet interessant voor humanisten?

Bijeenkomst om met elkaar van gedachten te wisselen over de achtergronden van de oorlog.

Op 24 februari 2022 verscheen er een korte verklaring van de directeur van het HV, Robbert Bodegraven, over de Russische inval in Oekraïne. Een oproep om de mensenrechten te beschermen.

Daarna is het voornamelijk stil gebleven. Het lijkt of de oorlog om Oekraïne voorbij gaat aan het HV. Tegelijkertijd is het adagium dat Oekraïne onze gedeelde waarden en vrijheden verdedigt. Dus ook onze humanistische waarden.

Ralph du Long was jarenlang actief als mensenrechtentrainer in Rusland en is sinds de oorlog actief met humanitaire transporten naar Oekraïne.

Op deze avond vertelt Ralph daarover, gaat in op een paar historische aspecten van deze oorlog en gaat graag met u in gesprek over hoe we als humanisten wellicht meer kunnen doen in deze oorlog van waarden.

Datum: Vrijdagavond **5 juli, van 19.45-22.00 uur**. Inloop vanaf 19.30 uur. P gelegenheid volop aanwezig.

Locatie: Ontmoetingshuis naast de Bonifatiuskerk, [Brink 3 in Vries](#). P gelegenheid volop aanwezig.

Tijd: 19.45 - 22.00 uur. Inloop vanaf 19.15 uur mogelijk.

De grootte van de groep is beperkt. Er zijn geen kosten aan verbonden. We hebben graag dat u zich zo spoedig mogelijk aanmeldt.

U kunt zich opgeven bij **Fieneke Stronkhorst**, f.stronkhorst@gmail.com / 06-21363223 o.v.v. naam en woonplaats.

Agnes Swierstra, Ralph du Long, Fieneke Stronkhorst

Gespreksgroep *Hoogeveen e.o.*

De gespreksgroep komt op zondagen, tussen 10.30 en 12.00 uur, bij elkaar in het Jannes v. d. Sleedenhuis, Valkenlaan 5 in Hoogeveen.

Belangstellenden zijn van harte welkom en kunnen contact opnemen met Elza Craanen 0681204484 / 0528785032 óf met Afke de Vries-Miedema 0640246229 / 0528270426

Volgende bijeenkomst: zondag 13 oktober 2024

Bijeenkomst om met elkaar van gedachten te wisselen over het onderwerp Euthanasie

We willen in een informele bijeenkomst en kleine groep de gelegenheid bieden om met elkaar van gedachten te wisselen over het onderwerp euthanasie. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om informatieverstrekking. Er worden door de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde (NVVE) en het Expertise centrum Euthanasie (EE) regelmatig voorlichtingsbijeenkomsten op diverse plaatsen in Drenthe georganiseerd. Wat niet wil zeggen, dat als er in het gesprek onduidelijkheid is over een bepaald aspect, we daar aan voorbij zullen gaan. Natuurlijk geven we dan zo nodig uitleg.

Het gaat om het bespreken van wat je zelf als moeilijke aspecten, dilemma's, ervaart als het gaat om euthanasie. Wat je twijfels zijn en waar je misschien bang voor bent. Euthanasie is in een situatie van een ernstige ziekte, waarbij de terminale fase pijnlijk en naar kan zijn, voor veel mensen naast palliatieve sedatie, een goede mogelijkheid. Het 'ondraaglijk en uitzichtloos lijden' is dan voor een arts en een SCEN-arts duidelijk vast te stellen. Minder eenduidig is de situatie waarbij er sprake is van een 'stapeling van ouderdomsklachten' of van dementie.

Hierover willen we u een aantal vragen stellen en het gesprek aangaan. Het gaat in dit gesprek over onszelf, onze eventuele partner en / of andere naasten, niet om theoretische situaties.

Programma dinsdagmiddag 18 juni(globaal):

14.00 tot 14.15: Ontvangst en korte kennismaking.

14.15 tot 14.30: Korte uitleg van de begrippen waarover we praten en de afbakening daarvan door **Anne Prins**. Anne is werkzaam als verpleegkundige in de psychiatrie en euthanasiezorg.

14.30 tot 15.30: Gesprek in kleine groepjes met behulp van een aantal vragen.

15.30 tot 15.45: Korte pauze met koffie en thee.

15.45 tot 16.45: Gesprek in de hele groep, te beginnen met uitwisseling van wat aan de orde is geweest, en wat daarin belangrijk was.

16.45 tot 17.00 : Afronding en afsluiting

Gespreksleider: **Elzeliene van Duijn**.

Tijd: 14.00 uur-17.00 uur, locatie: Open Hof, [Sleutelbloemstraat 1, Assen](#) P aanwezig
U kunt zich opgeven bij **Fieneke Stronkhorst**, f.stronkhorst@gmail.com / 06-21363223 o.v.v. naam en woonplaats.

Eigen bijdrage € 5,00. Graag overmaken naar NL07 TRIO 0198 4329 09 ten name van Humanistisch Verbond Drenthe o.v.v. uw naam en 18 juni informele bijeenkomst.

Van het bestuur GRONINGEN e.O.

Het is de hoogste tijd dat wij de leden van onze afdeling via De Schakel informeren over een mogelijk **HUIS van HUMANISME**.

Waar komt het idee vandaan ?

Op 14 november 2022 heeft ons bestuur een oriënterend gesprek gehad met de directeur van het Humanistisch Verbond, Robbert Bodegraven. Robbert is onder de indruk van het Huis van de Mens in België en wil onderzoeken of een dergelijke voorziening in Nederland gewenst en haalbaar is. Hij denkt aan een pilot en omdat onze afdeling als enige over een pand kan beschikken denkt hij daarbij aan Groningen. Mocht de proef een succes worden, dan is er mogelijk een overlap, maar daarover hebben we overleg met Humanitas ook in andere afdelingen naar mogelijkheden gekeken worden. Robbert vraagt ons bestuur of wij bereid zijn om over een dergelijke pilot na te denken en er eventueel aan mee te werken. De kosten die op personeel of materieel gebied gemaakt moeten worden, komen voor rekening van de landelijke organisatie. Denk aan een projectleider, aanpassing van het pand e.d. Als bestuur zijn wij direct enthousiast over dit voorstel. Het biedt ons een goede gelegenheid om de activiteiten van HV Groningen op een gestructureerde manier te verruimen, beter bereikbaar te maken en meer uitstraling te geven. *)

Waarom een Huis van Humanisme ?

Wij kiezen voor een andere naam dan Huis van de Mens. Het wordt Huis van Humanisme.

Een Huis van Humanisme betekent voor ons een (fysiek) platform voor ontmoeting, verbinding, dialoog, zingeving en ontwikkeling van mensen. Wij geloven in de noodzaak van dit Huis omdat het gedachtengoed van het humanisme ook in deze tijd onverminderd van belang is. Voor ons belangrijke waarden zoals inclusiviteit, menselijke waardigheid, solidariteit, verantwoordelijkheid, autonomie, zelfbeschikking en vrijdenken moeten blijvend onder de aandacht gebracht te worden. De grote strijd, tegen het sociaal nihilisme, is nog net zo urgent als in 1946. De klimaatcrisis vraagt van ons bezinning en actie, oorlogen dichtbij en verder weg confronteren ons met vele moeilijke vraagstukken.

Wij willen voor de leden van het Humanistisch Verbond een interessante en warme ontmoetingsplaats zijn. Wij willen dat het Humanisme door onze activiteiten meer zichtbaar en meer toegankelijk wordt, zowel voor onze leden als voor de Groningse samenleving.

Wat betekent dit voor de afdeling ?

In de afgelopen tijd is er het één en ander aan verkenningen gedaan. Die hebben geresulteerd in een voorstel voor de nodige stappen die gezet moeten worden om ons doel te bereiken. Deze stappen betreffen zowel de inhoud van ons aanbod als de huisvesting. We willen meer structurele en incidentele activiteiten aanbieden, willen dat het pand vaker geopend is, willen dat het pand zowel van binnen als van buiten meer uitnodigend is. Dat betekent dat er veel werk op ons afkomt en niet alleen op ons maar ook op de Stichting Huisvesting, de eigenaar van het pand. De voorstellen moeten worden uitgewerkt, ingevoerd en uitgevoerd. We willen daar in het komende seizoen samen met actieve leden mee aan de slag.

Wat gebeurt er nu?

Er wordt op dit moment door het Landelijk Bureau gezocht naar een projectleider, bij voorkeur uit onze regio. Wanneer de projectleider er is kan er een projectplan worden opgesteld en wordt het wat concreter.

*)

Het Huis van Humanisme zal zich, anders dan het Belgische Huis van de Mens, niet bezig houden met praktische ondersteuning. Daarvoor hebben we in Groningen Humanitas. Wel is er mogelijk een overlap, maar daarover hebben we overleg met Humanitas.

Lezing – Verbinding – Anja Machielse

Noteer alvast in uw agenda: 8 september lezing Anja Machielse. Nadere info volgt nog.

Filosofiegroep Groningen

Ben je op zoek naar verbreding en verdieping in je denken? Wil je graag meer dan een inleiding op een filosofisch thema? Wil je je tanden zetten in oorspronkelijke teksten van filosofen? Onder leiding van Ronald Hünneken start na de zomer een filosofiegroep in Groningen waarin we dat gaan doen.

Aan de hand van belangrijke filosofische thema's, die relevant zijn voor het humanistische denken, buigen we ons over hedendaagse en klassieke filosofische theorieën. We starten met een aloude thema: epistemologie. Wat is, of wanneer kun je spreken van, kennis? Kunnen we weten wat waar is? En zo ja, hoe? Wat zegt dit over onze tijd waarin wordt gesproken van alternatieve waarheden en een vage grens tussen feiten en meningen? Wat is de relatie met rationaliteit, wetenschap en kritisch denken?

Na een aantal bijeenkomsten hierover bedenken we samen welke thema's we nog meer gaan bestuderen. Denk daarbij aan politieke filosofie, *philosophy of mind*, ethiek, logica, taal filosofie, esthetiek, niks is uitgesloten. We komen eens per twee of drie weken samen op een doordeweekse avond. In voorbereiding op de bijeenkomsten lezen we oorspronkelijke teksten van filosofen, in zowel het Engels als het Nederlands.

Wat kun je verwachten van de bijeenkomsten?

- Het uitdiepen en bespreken van primaire bronnen om de oorspronkelijke gedachten van invloedrijke filosofen goed in de vingers te krijgen
- De filosofische thema's die ermee samenhangen gedetailleerd behandelen, in hun historische context plaatsen en bediscussiëren (het kan daarom zijn dat we meerdere bijeenkomsten met één tekst bezig zijn)
- De ideeën nauwkeurig toepassen op hedendaagse maatschappelijke thema's, met name thema's die voor humanisten van belang zijn
- Als we voldoende inzicht hebben, bespreken we alternatieve opvattingen

Wanneer: Elke twee weken op woensdagavond

Eerste bijeenkomsten: 4 september en 18 september, 2 oktober en 23 oktober

Waar: Humanistisch centrum, W.A. Scholtenstraat 2

Kosten: € 15 per bijeenkomst

Tijd: 19.30 – 22:00 uur Voor meer informatie en om je aan te melden, neem contact op via didi@hvgroningen.nl of aanmelden@hvgroningen.nl.

ARTIFICIËLE INTELLIGENTIE VOOR HUMANISTEN

In het najaar organiseert afdeling Groningen een tweetal bijeenkomsten over artificiële intelligentie en de ethische aspecten daarvan. Op landelijk niveau is er een kleine groep leden die zich al een paar jaar bezighoudt met het thema en een humanistische kijk daar op. Deze werkgroep heeft een werkvorm ontwikkeld die het met elkaar in gesprek gaan over deze materie makkelijker maakt: het moreel beraad. In de eerste bijeenkomst introduceren we het thema en

worden de ethische aspecten toegelicht door Herman Veluwenkamp, assistent professor aan de RUG. In de tweede bijeenkomst gaan we met elkaar in gesprek over een concrete morele vraag rondom een toepassing van artificiële intelligentie in een moreel beraad. De bijeenkomsten zijn los te bezoeken, maar we moedigen uiteraard aan om bij beiden aanwezig te zijn!

Introductie Artificiële intelligentie

Datum: 15 september 2024 om 13.30 uur

Locatie: Humanistisch Centrum (W.A. Scholtenstraat 2, Groningen)

Welkom bij de eerste bijeenkomst van onze reeks over Kunstmatige Intelligentie (AI) voor humanisten. Tijdens deze sessie zal de werkgroep AI een inleiding geven over AI en de fundamentele begrippen die hierbij komen kijken. Daarnaast laten we wat voorbeelden van AI zien. Het belooft een boeiende en interactieve sessie te worden, waarin we de basisbeginselen van AI verkennen en zien hoe veel van deze technologie al om ons heen in gebruik is.

Na de inleiding zal Herman Veluwenkamp, assistent-professor van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) ons een introductie geven over de ethische implicaties van AI. Hij bespreekt verschillende belangrijke thema's zoals *transparantie, discriminatie en verantwoordelijkheid*. De lezing behandelt verder

onder andere hoe algoritmen beslissingen nemen en waarom het essentieel is dat AI-systemen *eerlijk* en *transparant* zijn. Ook zal hij dieper ingaan op manieren om ethische problemen te voorkomen, zoals het bevorderen van *gelijkheid van kansen* en het waarborgen van *verantwoordelijkheid* binnen organisaties. Verder legt hij uit hoe AI-systemen deel uitmaken van een breder sociaal-technisch systeem waarin mensen en technologie op elkaar inwerken, en waarom het cruciaal is om ethische waarden te verankeren in zowel de gegevens, de algoritmen als de gehele context waarin AI wordt gebruikt. Daarna is

er ruimte voor vragen en om met elkaar van gedachten te wisselen.

We hopen jullie allen te mogen verwelkomen voor deze inspirerende avond vol kennis en dialoog.

MOREEL BERAAD

Datum: 6 oktober 2024

Tijd: 13.30

Locatie: Humanistisch Centrum (W.A. Scholtenstraat 2, Groningen)

Na de introductiebijeenkomst van vorige maand, gaan we deze keer een stap verder en houden we een moreel beraad over AI. In kleine groepen zullen we dieper ingaan op een morele vraag.

Een morele vraag is een vraag die ons uitnodigt om na te denken over wat goed, juist en moreel wenselijk is. Het gaat over het afwegen van waarden, principes en belangen.

Om jullie op weg te helpen, neemt de werkgroep AI een aantal morele vragen mee die kunnen fungeren als starter van het gesprek. Een gespreksleider neemt jullie vervolgens mee door de verschillende stappen van het moreel beraad. Dat kent een aantal fases, waarin we toewerken naar een dieper begrip van waarom we vinden wat we vinden van artificiële intelligentie.

Voor deze bijeenkomst is aanmelden noodzakelijk. We moeten namelijk weten hoeveel gespreksleiders we nodig hebben!

Aanmelden kan via aanmelden@hvgroningen.nl.

Vrij denken, *samen Leven*

Zo vlak voor de zomer(vakantie), waarin velen van ons met andere dingen bezig gaan, vraag ik even jullie aandacht voor 'samen leven' deel van de slogan van het Humanistisch Verbond.

Ook binnen onze afdeling Groningen draait het samen leven op vrijwilligers / actieve leden ... Humanisten die ervoor zorgen dat we samen iets kunnen doen of beleven in ons Humanistisch Centrum of elders. Door een lezing te organiseren, een wandeling voor te bereiden, de koffie te zetten of de afwas te doen, de bibliotheek bij te houden, taart te bakken, kunst aan de muur te hangen, zorg te dragen voor het eigen dak boven ons hoofd, de Schakel verzendklaar te maken, en de lijst is nog veel langer ...

Zoals je (hopelijk) weet zijn we bezig met Verkenningen om een 'Huis van Humanisme' vorm te geven en mogelijk te maken. We zien de noodzaak voor méér humanisme in de samenleving, we willen ons aanbod met meer mensen delen, samen leven met meer verschillende mensen. Dus we hebben altijd al gedreven op vrijwilligers, actieve leden, maar nu zijn jullie echt cruciaal om samen deze stappen te kunnen zetten.

Ook als je nog niet weet wat je precies zou willen doen en er in onderstaande vacatures niet direct iets voor je bij is, meld je dan aan. Ik hoop dat we SAMEN onze afdeling kunnen laten bloeien.

SHHVG

We zijn de enige afdeling in het land die kan beschikken over een eigen pand. Dat pand, het Humanistisch Centrum is van de Stichting Huisvesting Humanistisch Verbond Groningen. Als de verkenningen voor Huis van Humanisme resulteren in de keuze vóór een HvH zal dat ook veranderingen in en aan het pand met zich meebrengen.

Voor SHHVG zijn we op zoek naar nieuwe bestuursleden:
- een beheerder

- een penningmeester
- een voorzitter
- (algemeen) bestuurslid

Er is een uitgebreide taakomschrijving voor de beheerder beschikbaar, dus als je een idee wilt hebben wat het (nu) ongeveer inhoudt stuur even een mailtje.

AFDELING HV Groningen

Voor onze eigen afdelingsactiviteiten zoeken wij:

- **hosts**

We bieden elk seizoen cursussen aan. Voor deze cursussen zoeken we 'hosts'. De host zorgt dat de zaal op tijd open gaat en dat er koffie en thee is voor en tijdens de cursus. De zaal wordt daarna weer netjes achtergelaten.

Als host mag je gratis deelnemen aan de cursus.

- **vrijwilligers koffieochtend**

Vanaf 3 september 2024 is de zaal elke dinsdagochtend van 10 tot 12 open om koffie te drinken en te praten, een boek uit te zoeken in de bibliotheek of de tentoonstelling te bekijken. Hierbij is iedereen, HV leden en anderen welkom.

We zoeken een goede naam voor deze activiteit én vrijwilligers om te zorgen voor een open deur, koffie, thee, koekjes

Hopelijk vinden we genoeg vrijwilligers waardoor iedereen zelf aan kan geven welke dinsdag je de koffieochtend kan 'draaien'.

Meedoen?

Misschien iets om over na te denken in de zomer, misschien iets om direct voor in het diepe te springen. Mail je reactie naar onze secretaris, Ieke Verveld :

secr.hvgron@gmail.com

Een hele fijne zomer en tot daarna, bij een van onze activiteiten.

Wandelen in Groningen

Zondag 7 juli Theehuis Natuurplaats Noordsche Veld tussen Norg en Donderen. Vanuit Donderen neem je de weg N858. Na passage van de Roderweg, rechts van de weg, ga je na 100 meter linksaf het bospad in naar de parkeerplaats bij het theehuis. Na afloop koffie drinken bij het theehuis.

Zondag 4 augustus bij De Bulten tussen Annen en Spijkerboor. Vanuit centrum Annen volgt men de weg naar Spijkerboor. Na ongeveer 500 meter slaat men bij de tweede weg “De Hullen” rechtsaf. De weg krijgt vervolgens de naam De Bulten. In het centrum kunt u ook de bordjes Breezand Recreatie volgen. Na Breezand Recreatie, De Bulten 4, kom je bij een T-splitsing uit waarbij de parkeerplaats ligt. Na afloop koffie drinken bij Breezand Recreatie.

Zondag 1 september bij Zeegse. Verzamelen op de parkeerplaats bij Restaurant De Drentsche Aa, Ruitersweg 2 te Schipborg. Na afloop koffie drinken bij De Drentsche Aa.

Alle wandelingen starten om 10.30 uur en zijn tussen de 3 en 4,5 km. Deelname aan de wandelingen zijn gratis en zijn toegankelijk voor leden en niet-leden.

HUMANISTISCH CAFÉ GRONINGEN

Het Humanistisch Café Groningen is nu echt gestart. Met een filosofisch vragenspel in april met 13 deelnemers en een interactieve lezing over de relationele gevolgen van de gaswinning in mei met 15 bezoekers. Tijdens het vragenspel leverden vragen als 'Waar ben je bang voor?' en 'Wat was een richting veranderende keuze?' intieme en verbindende gesprekken op.

De lezing over de gaswinning was mooi vormgegeven door Joop van Wijnen, actief als humanistisch geestelijk verzorger in het aardbevingsgebied. Na een korte maar verhelderende uiteenzetting over de gevolgen voor relaties en gemeenschappen zette zij ons aan de hand van een concrete casus van een gezin uit het aardbevingsgebied neer in de ruimte als in een tableau vivant in verschillende fasen van het zich jaren voortslepende proces. Dit maakte het leed op een levendige maar pijnlijke manier duidelijk.

OVER HET HUMANISTISCH CAFÉ

Met het Humanistisch Café willen we een open sfeer bieden voor mensen die diepgang zoeken in gesprekken. In de wetenschap dat we de waarheid niet in pacht hebben proberen we zonder (voor)oordeel de dialoog aan te gaan over uiteenlopende thema's. Binnen de open sfeer die we nastreven is er ruimte voor het persoonlijke, kwetsbare verhaal. Wel vermijden we lange monologen en stellen we elkaar (kritische) vragen ter reflectie om onze blik te verscherpen. Er is ook ruimte voor informele uitwisseling met daarbij drankjes en wat lekkers. Behalve voor dialoog vinden we het belangrijk om ruimte te scheppen voor kunstzinnige expressie. Als je een bijeenkomst wilt opluisteren met bijvoorbeeld een muzikale of poëtische bijdrage dan zijn daar volop mogelijkheden voor!

Het Humanistisch Café is niet gebonden aan leeftijd. Iedereen die openstaat voor andermans meningen is welkom.

CONTACT info@humanistischcafegroningen.nl

VOLGENDE BIJeenKOMST: SCHOON LUISTEREN

Deze avond komt filosofisch practicus Margit Vegter langs. Zij gaat met ons in gesprek over 'schoon luisteren': luisteren zonder veroordeling en invulling.

Vrijdag 14 juni, 20:00 – 22:00 uur (inloop vanaf 19.45 uur)

Locatie: Humanistisch Centrum

KORTE UPDATE

Na een korte interimperiode van Joop van Wijnen is er nu een nieuwe organisatie gevormd door drie jonge humanisten: Gerrya Tonkes, Rob Schilder en Cheryl Arends. Met een frisse blik bezinnen zij zich op dit moment op toekomstige bijeenkomsten. Meer informatie van en over hen ongetwijfeld in de volgende Schakel.

DE JONGE HUMANISTEN GRONINGEN

Contact info@jongehumanistengroningen.nl

Seizoensviering in Groningen

Hoe kunnen we meer bewust de seizoenswisselingen ervaren? Op zondag 30 juni vieren we de komst van de zomer in Groningen.

Op zondag 30 juni vieren we de zomer met muzikant en ritueelmaker Hedwig Barczuk. 'Eind juni is de zon net over haar hoogste punt heen. De dagen zijn lang, alles staat in het licht. Wat doet de mens in deze tijd van het jaar, wat beleven wij aan dit seizoen? De zomerviering staat in het teken van het vangen van licht.
Hedwig Barczuk

Datum en tijd: 30 juni 2024, 11:00 tot 12:30

Locatie: Tuinzaal Humanitas-gebouw, Groningen

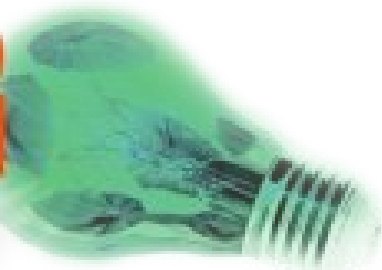
Adres: Akerkhof 22

<https://www.humanistischverbond.nl/events/seizoensviering-zomer-groningen/>

ZINDAG

Sunday Assembly

GRONINGEN

ZINDAG OVER VRIJHEID

28 april

*Man's red flower
It's in every living thing
Mind, use your power
Spirit, use your wings
Freedom!
Freedom!*

Op de klanken en beelden van Pharrell Williams' *Freedom*, aangevuld met foto's van onder andere vogels, een zeilschip, uit school rennende kinderen en Rosa Parks starten we met twintig deelnemers de 15^e Zindag met als thema Vrijheid. Dit thema is zo breed dat er waarschijnlijk met gemak 15 zindagen aan gewijd kunnen worden. Vandaag komt dan ook een breed palet aan associaties voorbij.

Tijdens de filosofische speeddate gaan we in groepjes van drie of vier meteen de diepte in. Hoe vrij kun je zijn als je bedenkt dat je geen invloed hebt op je genenpakket, de opvoedkwaliteiten van je ouders, de sociale klasse en omstandigheden waarin je opgroeit? Toch ervaren we keuzevrijheid, voelen we ons soms vrij en soms minder vrij door druk vanuit onze omgeving. Intieme gesprekken kwamen op gang, bijvoorbeeld over nare omstandigheden tijdens een onvrije jeugd waarna een lang en moeizaam proces tot vrijmaking begon. Geheel vrij komen van die vroege littekens blijkt niet mogelijk. Wat mooi dat we de vrijheid voelen om zulke dingen te delen in die paar minuten die ons zijn toebedeeld voor Marijkes gong voor de volgende ronde klinkt.

VRIJHEID IS EEN VOLGETANKTE MERCEDES

Na een korte plenaire nabespreking is het woord aan Armand (vertolkt door Welmer en Ivo) die terecht opmerkt dat vrijheid ongelijk is verdeeld en schaduwkanten heeft. Ivo deelt vervolgens enkele associaties over vrijheid, beginnen bij de psychologie: de vrije associatie uit de psychoanalyse en het begrip autonomie in de ontwikkelingsstadia van Erik Erikson. De ontwikkeling van autonomie begint in de peuterfase: 'de vrije wil begint op de po' volgens Erikson. Tijdens de adolescentie neemt het belang van autonomie toe bij de identiteitsontwikkeling. We gaan met elkaar in gesprek over onze eigen identiteitscrises, die binnen deze groep meer dan eens te maken blijkt te hebben met het geloof en het verlaten hiervan. Vervolgens maken we een sprongetje naar Sartre en zijn stelling dat wij gedoemd zijn tot vrijheid. Het leven is in essentie zinloos, de zin moeten we er zelf aan geven. Hoe doen we dat? Dit blijkt een doorlopend zoeken te zijn.

BEVRIJDING

Verhalenverteller Engbert vertelt ons een verhaal over een bevrijder in Nederland aan het einde van de Tweede Wereldoorlog. Van deze heldhaftige figuur is nauwelijks informatie te vinden in de archieven. Dit heeft een speciale reden, namelijk dat het hier gaat om een zwarte militair. Dit herinnert ons er wederom aan hoe ongelijk vrijheid verdeelt is. We sluiten af met taart en ruimte voor ontmoeting, maar eerst volgt nog een oproep om je eigen vrijheid te claimen, met een meer dan honderd jaar oud lied van Dirk Witte, opnieuw vertolkt door Welmer en Ivo.

*Het leven is heerlijk, het leven is mooi
Maar vlieg uit in de lucht en kruip niet in een kooi
Mens, durf te leven!*

*Je kop in de hoogte, je neus in de wind
En lap aan je laars hoe een ander het vindt!
Hou een hart vol van warmte en van liefde in je borst
Maar wees op je vierkante meter een vorst!
Wat je zoekt kan geen ander je geven!
Mens, durf te leven!*

WAT IS ZINDAG?

Zindag is een zondagsbijeenkomst voor mensen die diepgang zoeken in het leven, maar zich niet thuis voelen in een religieuze omgeving. We komen samen om het

leven en ons menszijn te vieren, te erkennen dat niemand foutloos is en om elkaar te inspireren een beter mens te zijn. Iedere Zindag staat een thema centraal dat we op verschillende manieren belichten, bespreken en beleven; met voordrachten, muziek, beeld en ruimte voor gesprek.

Zindag is de Groningse variant van Sunday Assembly en vindt plaats op iedere laatste zondag van de maand, behalve in de zomermaanden en maanden waarin een seizoensviering van het HV gepland is. De bijeenkomsten staan open voor iedereen, dus wees welkom!

HULP GEZOCHT

Wil je meewerken aan Zindag: structureel of bij een specifiek thema? Dat kan: bijvoorbeeld meedenken bij het opstellen van het programma, een korte voordracht doen, een muzikale bijdrage of gewoon helpen met alles klaarzetten. Hulp is zeer welkom! Neem gerust vrijblijvend contact op voor overleg.

CONTACT

Je kunt ons mailen via info@zindag050.nl

Zie ook: <https://zindag050.nl/>

Komende Zindagen:

VOLGENDE BIJEENKOMSTEN

- 27 oktober
- 24 november

PRAKTISCHE INFORMATIE

De Zindagen zijn in het Humanistisch Centrum en beginnen om 11.00 uur. Rond 12.00/12:30 uur eten we taart en is er ruime gelegenheid voor informele uitwisseling.

Vanaf 10:30 uur is de zaal open voor inloop.

Humanistische geestelijke begeleiding

Het leven vormgeven is niet altijd eenvoudig. Humanistische geestelijke begeleiders helpen - met gesprekken, advies en ondersteuning - om evenwicht te vinden als het even moeilijk gaat.

Humanistisch geestelijk verzorgers werken bij defensie, justitie, in de zorg of zijn vrijgevestigd. Vrijgevestigde geestelijk verzorgers kunnen ook helpen vorm te geven aan een humanistische relativering.

Humanistische Uitvaartbegeleiding

Nabestaanden vinden het moeilijk een toespraak te schrijven of uit te spreken. Een humanistische uitvaartbegeleider helpt u daarbij. Mogelijkheden zijn een gesprek-bij-leven en een gesprek met nabestaanden.

Een humanistische uitvaartbegeleider heeft een speciale opleiding gevolgd en biedt hulp op basis van kennis en ervaring. De begeleider is humanist en heeft oog voor de waardigheid en eigenheid van elk mens en begrip voor de kronkelwegen van het leven.

Er is een speciale website waar u alle informatie vindt:

www.humanistischeuitvaart.nl

0517 417799 HUB Fryslân

0900 33302020 HUB Drenthe

Humanistisch Verbond Sprekers bij uitvaarten

<https://humanistischeuitvaart.nl/sprekers/régio-drenthe-overijssel-en-flevoland/>

Zie ook de [website van de coöperatie voor mensen met een levensvraag](#)

Op humanistischeuitvaart.nl vindt u alle informatie.

Voor Drenthe kunt u bellen met 0900-33302020

en voor Groningen met 0900-9005030.

Een executeur testamentair van het Steunfonds Humanisme?

Wat moet er gebeuren als ik er niet meer ben?

Het is misschien niet plezierig, maar wel goed om er eens bij stil te staan. Want wie regelt uw uitvaart? Wie zorgt ervoor dat de wensen uit uw testament worden uitgevoerd en handelt allerlei praktische zaken af?

Als er in uw omgeving niet direct iemand is om dit voor u te regelen, kunt u het Steunfonds Humanisme als executeur inschakelen. De medewerkers regelen uw zaken met respect, zorg en oog voor detail.

Leden bezoeken leden Fryslân

Contact te leggen voor iemand met verzoek of aanbod te ontmoeten, wonend in:

Postcode gebied 8441-9091

Jac.Konig@kpnmail.nl of [0653172732](tel:0653172732)

Postcode gebieden 8391 - 8434 en 9109 –

9296 sakevanderkloet@gmail.com of

[0650634629](tel:0650634629) [Palavergroep opstarten:](#)

secretariaat@hvfryslan.nl

Stichting Abraham Vellinga

Piet Postma secr. Dubbelstraat 1-4

8561 BC Balk piet@pjpostma.nl

0514 581879

Bijlenga Stichting

Marjoleine Beers secretariaat@hvfryslan.nl

REGIO NOORD

Humanistische contacten

voor een landelijk overzicht van humanistische organisaties: zie www.human.nl

Humanistisch Vormingsonderwijs HVO

HVO Primair- Org. voor docenten HVO en Levensbeschouwing in het openbaar basisonderwijs. **Eltjo Dijk** regiobegeleider Fryslân e.dijk@hvo.nl www.hvoprimair.nl
Mathilde Nomden regiobegeleider Groningen/Drenthe m.nomden@hvo.nl

Filosofiewerkgroep Fryslân

Ron Muijzer, Raard, 06 337 81 823
ronmuijzer@yahoo.com

Humanistisch geestelijk raadslieden

Carla Bellers, carla.bellers@mcl.nl
MCL Leeuwarden

Myriam van der Vorst, 0513 685 739
Tjongerschans Ziekenhuis Heerenveen

Marcelle Mulder, 06 308 12 853
Zorgorg. Patyna, Sneek
marcelle.mulder@patyna.nl

Agaath Heijboer, 050 3613884 of 3612030
a.a.heijboer@umcg.nl UMCGroningen

Reinder Bouwhuis, werkdagen maandag, dinsdag, woensdag (op de oneven weken)
06-82305926 reinder.bouwhuis@nncz.nl

Else van der Hoek Martini Ziekenhuis GR
050 524 5112

Sichtpunt.frl geestelijke verzorging voor mensen in de thuissituatie

gvthuis.nl Groningen en Drenthe

geestelijke verzorging voor mensen in de thuissituatie.

Luisterend oor HV Drenthe

Ton Koster,

Jan van Koert 06 534 071 81

Anne Prins . 06 170 511 33:

Humanistische GV bij Justitie

Dr. S van Mesdagkliniek, Groningen

Jeannette van der Meijde, 050 5221221

Reinder Bouwhuis, PI Veenhuizen,

r.bouwhuis@dji.minjus.nl

06 5273 8062

locatie Esserheem 08807 37123

locatie Norgerhaven 08807 36885/36882

Maud van Hattum, PI Marwei, Leeuwarden

088 0742 633

GGZ Friesland, locatie Franeker

Wietske Cuperus, geestelijk verzorger

aanwezig: di, do, vrij 06 83 263 099

wietske.cuperus@ggzfriesland.nl

Vrij gevestigde Humanistische Raadslieden

Mirabelle A. Schaub-de Jong

050-5252253 / 0620732179

Eva Boer 06 54 74 31 38

info@ditisdespirit.nl

Humanistische GV bij Defensie

Johan Willem Frisokazerne, Assen

Wiebe Arts, 06-12967358

Noord HUMANITAS

Humanitas Eemsdelta

eemsdelta@humanitas.nl
06-47085208

Humanitas Groningen

Akerkhof zz 22, 9711 JB Groningen
mip.groningen@humanitas.nl

Humanitas Het Hogeland

afdeling.hoogeland@humanitas.nl
06-51325810

Humanitas Kanaalstreek & Westerwolde

kanaalstreek-westerwolde@humanitas.nl
06-30544218

Humanitas Midden-Groningen

midden-groningen@humanitas.nl
0598-383048

Humanitas Oldambt

oldambt@humanitas.nl
06-83185347

Humanitas Veendam & Pekela

veendam@humanitas.nl
06-13874104

Humanitas Westerkwartier

westerkwartier@humanitas.nl
06-26569680

Humanitas De Friese Meren

defriesemeren@humanitas.nl
06-24173306

Humanitas De Stellingwerven

destellingwerven@humanitas.nl

Humanitas Heerenveen

heerenveen@humanitas.nl
06-12702911

Humanitas Leeuwarden

leeuwarden@humanitas.nl
058-2666608

Humanitas Noordoost Friesland

no.friesland@humanitas.nl
06-57645319

Humanitas Noordwest-Friesland

nw-friesland@humanitas.nl
06-10595106

Humanitas Smallingerland – Opsterland

smallingerland-opsterland@humanitas.nl
06-15437098

Humanitas Zuidwest Friesland

zw-friesland@humanitas.nl

Humanitas Aa en Hunze

aaenhunze@humanitas.nl
06-18433136

Humanitas Assen

assen@humanitas.nl
0592 311 121

Humanitas Coevorden

coevorden@humanitas.nl

Humanitas Emmen & Borger Odoorn

emmen@humanitas.nl
0591-514205

Humanitas Midden-Drenthe

Midden-drenthe@humanitas.nl
06-29374355

Humanitas Noordenveld

noordenveld@humanitas.nl
06-51392987

Humanitas Tynaarlo

tynaarlo@humanitas.nl
06-55816771

Humanitas Zuid-Drenthe

zuid-drenthe@humanitas.nl
0528-277992

Humanitas Zuidwest Drenthe

zuidwest-drenthe@humanitas.nl

BESTUREN

Afdelings

FRYSLÂN

Jan Wijbenga, voorzitter@hvfryslan.nl
Marjoleine Beers, secretaris en ledenadministratie
secretariaat@hvfryslan.nl, 06 5311 2732
Bart van't Veer, penningmeester@hvfryslan.nl
Lieuwe Koldijk, vrijwilligersbeleid, coördinator activiteiten
Tineke Mollema, communicatie@hvfryslan.nl

DRENTHE

Melanie Willekens-Taal, voorzitter,
06-55 10 83 76, melanie.taal@gmail.com
Marlon Busstra, communicatie, secretaris
drenthe@regio.humanistischverbond.nl 06 1320 0785
stimulans@planet.nl
Henk van der Zijden, vice-voorzitter/penningmeester
0592 20 33 12 / 06 23 60 91 01
drenthe@regio.humanistischverbond.nl
Ralph du Long, algemeen bestuurslid,
06-52 31 40 91, r.dulong@icloud.com

GRONINGEN en Ommelanden

Marijke van de Hel, voorzitter
marijkevandehel@gmail.com
Ieke Verveld, secretaris
secr.hvgron@gmail.com 06 10264135
Willem Waard, penningmeester
penningm.hvgron@gmail.com
Welmer Boiten welmerboiten@gmail.com
Didi de Jong, lid, jongdidide@gmail.com

JONGE HUMANISTEN

Gerrya Tonkes, Rob Schilder, Chery;l Arends
info@jongehumanistengroningen.nl

HUMANISTISCH CAFÉ

Ivo Hengt, Welmer Boiten, Paul Burrie
info@humanistischcafegroningen.nl

3	Agenda
4	Schakel: op papier of digitaal?
6	Cursussen NOORD
8	Geef uw e-mailadres door!
9	Noordelijke activiteiten
11	Filosofiecafé Fryslân
12	Wandelen FRL
13	Kleurrijk Fryslân
15	Boekbespreking
16	Nieuw bestuurslid FRL
17	Hoog
19	Filosofie ve BP
20	Leden bezoeken leden FRL
21	Lekker ite & in aardich petear
22	Midzomerviering DR
23	VrijMiWa
24	Seizoensopening DR
25	Luisterend oor
27	Activiteitencommissie DR
29	Bijeenkomst DR Oekraïne
30	Bijeenkomst DR Euthanasie
31	Van het bestuur GR
33	Filosofiegroep GR
34	Al voor humanisten GR
35	Moreel beraad GR
36	Vrij denken, samen leven GR
38	Wandelen GR
40	Seizoensviering GR
41	Zindagen
44	Adressen

INHOUD